

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

TÄYDENTÄVÄT EHDOT 2017

Tukikoulutukset
Kauhava, Kauhajoki ja Seinäjoki

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, maaseutuyksikkö, Kiviniemi Anneli

05.04.2017

SISÄLTÖ

- Opas ja muistilista
- Täydentävien ehtojen kokonaisuudet
- Muutoksia 2017 (+muutosta jo vuonna 2016)
- Laiminlyöntejä 2016

Täydentävien ehtojen opas ja muistilistat

- Opas sähköisenä: Maaseutuviraston sekä Eviran osuudet täydentävistä ehdoista , muutoksien päivitys oppaaseen vuosittain, päivitys tehty vuodelle 2017
- Muistilistat: kerätty täydentäviin ehtoihin liittyvät vaatimukset, lähetettiin viljelijöille keväällä 2015 > Vuodesta 2016 lähtien muistilista julkaistaan vain sähköisenä versiona. Vuoden 2017 opas löytyy netistä.
Muistilista ei korvaa opasta! Opas on luettava, jotta kaikki täydentävien ehtojen vaatimukset tulevat huomioiduksi!
- Neuvo 2020- maatilojen neuvontajärjestelmä tarjoaa neuvontaa ja apua täydentävien ehtojen vaatimuksista> hyväksytyistä neuvoista lista Mavin sivuilla> alvin osuus laskutetaan
- Opas: Maataloustuotannon kirjaamisvaatimukset 2016–2017 (sähköinen <http://www.mavi.fi/fi/oppaat-ja-lomakkeet/viljeliija/Sivut/Maatalouden-kirjaamisvaatimukset.aspx>)

Täydentävien ehtojen noudattaminen viljelijätukien ehtona:

- Perustuki
- Viherryttämistuki
- EU:n nuoren viljelijän tuki
- Peltokasvipalkkio
- Lammas- ja vuohipalkkiot (AB-alue)
- Lypsylehmäpalkkio (AB-alue)
- Nautapalkkio
- Ympäristökorvaus
- Luonnonmukainen tuotanto
- Luonnonhaittakorvaukset
- Eläinten hyvinvointikorvaus
- Pohjoiset hehtaarituet, osa täydentävistä ehdoista

TÄYDENTÄVÄT EHDOT

- Koskevat tuenhakijan kaikkea maatalousmaata (pellot, pysyvät nurmet ja laitumet sekä pysyvät kasvit) ja maatalouden harjoittamista
- Noudattamisvaatimus koko kalenterivuosi (1.1.-31.12.)
- Hallinnan muutokset:
  - lohkon vastaanottaja hakenut tukia> vastuu vaatimuksista siltä ajalta, kun lohko hallinnassa
  - siirtyneen lohkon uusi haltija ei ole hakenut tukia> siirtyneellä lohkolla vastuu vaatimuksista alkuperäisen tuenhakijan vastuulla> on syytä sopia kirjallisesti, että kumpikin vastaa vaatimuksista hallinnan ajaltaan

TAVOITTEET: pellot säilyvät hyvässä viljelykunnossa, päästöjä vesistöihin vältetään, luonnon monimuotoisuutta pidetään yllä, tiloilla tuotetut elintarvikkeet ja rehut ovat turvallisia, tuotantoeläimet voivat hyvin

Täydentävät ehdot

■ Hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset

- perustuvat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 artiklaan 94 ja liitteeseen II
- kansallisesti määritelty VN:n asetuksella hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista 4/2015, muut. 694/2015, 117/2016 ja **112/2017**

■ Lakisääteiset hoitovaatimukset

- perustuvat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 artiklaan 93 ja liitteeseen II
- direktiivit toimeenpannaan kansallisilla säädöksillä
  - * VN:n asetus 1250/2014 maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (nitraattiasetus), muut. 1261/2015
  - * luonnonsuojelulaki 1096/1996/ 9§, **13 §**, **15 §**, **17 §**, 24§, 25 §, 47 § (lintu-, luontodirektiivi)

Valtioneuvoston asetus 7/2015 täydentävien ehtojen lakisääteisistä hoitovaatimuksista sekä niiden ja hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten noudattamisen valvonnasta ; muut. **108/2017**

Täydentävien ehtojen kokonaisuus

Hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset

- Pientareet, suojakaistat ja maaperän kunto
- Hukkakauran ja jättiputken torjunta > pysyvillä laitumilla ei voi olla jättiputken torjunta ympäristösopimuksen suunnitelmassa
- Viljely hyvän maatalouskäytännön mukaan
- Kesantojen hoito
- Maisemapiirteiden säilyttäminen
- Kasteluveden otto
- Pysyvien nurmien ja laitumien hoito
- Pohjaveden suojele

Täydentävien ehtojen kokonaisuus

Lakisääteiset hoitovaatimukset

- Ympäristö
  - Lannan ja lannoitteiden käyttö ja varastointi (Mavi)
  - Luonnon suojeleminen maatalousmaalla (Mavi)
- Kansanterveys sekä eläinten ja kasvien terveys
  - Eläinten merkitseminen ja rekisteröinti, ID (Evira)
  - Kasvinsuojeluaineiden käyttö (Tukes)
  - Elintarvikkeet (Evira)
  - Rehut (Evira)
  - Eläintaudit (Evira)
- Eläinten hyvinvointi (Evira)

Hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset

(VN:n asetus 4/2015, muut. 694/2015, 117/2016 ja **112/2017**)

1/7

- Valtaojien ja vesistöjen varsilla olevalla maatalousmaalla tulee olla vähintään **1 metrin levyinen piennar** (aikaisemmin 60 cm, muutos 2015)

Huom! ympäristökorvaus/vesistöt 3 m suojakaista

- pientareelle kylvettävä nurmikasvillisuus heti olosuhteiden salliessa, jos on kyse ensimmäistä kertaa viljelykäyttöön otettavasta lohkosta, jonka pientareella ei ole aikaisempaa nurmikasvillisuutta
- pientareen kasvillisuus vaurioituu tai tuhoutuu talven aikana, rikkakasvien pesäketorjuntaa tehtäessä (huom! sallittu vain vaikeissa rikkakasvitilanteissa) tai ojitustyön yhteydessä> kylvä nurmikasvillisuus heti, kun olosuhteet sallivat (lohkomuistiinpanot!)
- **Kasvuston sängän poltto on sallittu ainoastaan**, jos se on välttämätöntä kylvön toteutuksen, rikkakasvien, kasvitautien tai tuholaisten torjunnan kannalta, koskee myös nurmipeltoja
- **Hukkakaura, kaukasian-, persian- ja armenianjättiputki on torjuttava** maatalousmaalta (kemiallinen, mekaaninen, kitkentä, muut toimenpiteet)

<http://www.vieraslajit.fi/sites/default/files/sll-fi-vieraslajit%201.4%20pieni.pdf>

> Pysyvillä laitumilla ei voi sisällyttää jättiputken torjuntaa ympäristösopimuksen suunnitelmaan

Hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset

2/7

Hoidettu viljelemätön pelto = kesanto

- Pääsääntöisesti on oltava viherkesantoa tai sänkikesantoa ja niiden kasvusto on uusittava tarvittaessa. Viherkesanto suositeltavin ensisijainen > vesien suojele
- Viherkesanto voi olla yksi- tai monivuotisilla riista-, maisema-, niitty- tai nurmikasveilla tai näiden kasvien **siemenseoksilla** kylvetty pelto > (muutos 2017, sanamuotoa täsmennetty, aiemmin sanamuotona oli seoskasvusto)
- Jos lohkolla ei viherkesantoa aikaisemmin > kylvö 30.6. mennessä, HUOM! Poikk. sääolot estävät kylvön 30.6. mennessä > kylvö heti olosuhteiden salliessa
- Yksivuotiset kesannot > ei lannoitusta sallittu; monivuotiset viherkesannot > vähäinen lannoitus sallittu perustamisen yhteydessä
- Pohjavesialueella olevan kesannon tulee olla kasvipeitteinen > perustettavan uuden kesannon siemenseos, enint. 20 % typensitojakasveja > lohkomuistiinpanoihin merkintä

Hoidettu viljelemätön pelto = kesanto

3/7

- Avokesanto: kasvukaudella ilman kasvipeitettä tai sänkeä > peruste muistiinpanoihin merkittävä > torjutaan vaikeasti hävitettäviä rikkakasveja, lyhytaikaiset kunnostustoimenpiteet: salaojitus, kalkitus, ojien kaivuu ja perkaus
  - > Ei ensimmäistä kertaa viljelykäyttöön otettavalle lohkolle sallittu, oltava aina vähintään viherkesantoa
- Estä rikkakasvien leviäminen kesantopelloilla > kemiallinen torjunta mahdollista, kun torjutaan vaikeasti hävitettäviä rikkakasveja
- Kesantopellon kasvusto voidaan päättää aikaisintaan 15.7, jos kesantopellolle kylvetään nurmikasveja tai syksyllä kylvettäviä tai istutettavia kasveja. Muulloin päättäminen mahdollista 1.9. alkaen, mekaanisesti tai kemiallisesti

Muutos 2017: EFA-kesanto/AB-alue: Jos hoidettu viljelemätön pelto on ilmoitettu tukiasetuksen 46 artiklan 2 kohdan mukaiseksi ekologisten alan kesannoksi, kasvusto voidaan päättää ja muokata aikaisintaan **16 päivänä elokuuta** (aiemmin pvm ollut 15 elokuuta > muutettu yhteneväksi viherryttämistuen asetuksen vaatimuksen kanssa)

Viljelyn maatalousmaan hoito:

4/7

- Viljelijän on toimittava niin, että korjuu- ja markkinakelpoisen sadon tuottaminen on mahdollista. Viljelyn maatalousmaan kasvinsuojelusta on huolehdittava ja rikkakasvien leviäminen on estettävä joko kasvinvuorotuksen avulla, mekaanisesti, biologisesti tai kemiallisesti. Jos maatalousmaalta ei korjata satoa, maatalousmaan tuottamasta kasvustosta **on huolehdittava** niin, että maatalousmaalle on myös seuraavana vuonna mahdollista perustaa kasvusto tai tuottaa korjuu- ja markkinakelpoinen sato **(muutos 2017 : aiemmin sanamuotona on tarvittaessa huolehdittava...)**
- Viljeltävän kasvilajien ja –lajikkeiden on oltava alueelle soveltuvia ja kylvettävän siemenmäärän on oltava riittävä> viljely hyvän maatalouskäytännön mukaisesti paikkakunnan tuotanto-olosuhteet huomioiden ja toimenpiteiden toteutus siten, että mahdollista saada aikaan tasainen itäminen ja kasvusto

HUOM! Poikk. sääolot estävät kylvön/istutuksen
30.6.mennessä> kylvö/istutus heti olosuhteiden salliessa

Viljelyn maatalousmaan hoito:

5/7

■ Marjat, hedelmät/ taimitiheysvaatimus (aikaisemmin ympäristötuen vaatimuksissa):
Mansikka, mesimarja, jalomaarain vähint. 15 000 kasvia/ha. Jos maanpinnan katteena ei käytetä muovia ja syntyvien rönsytaimien annetaan juurtua emotaimien viereen> taimitiheys ensimmäisenä kasvukautena vähint. 11 000 kasvia/ha.
Herukka ja karviainen 1 200, vadelmia 2 800, marjatuomipihlaja ja tyrni 800, pensasmustikka 2 250 sekä hedelmäpuu 400 kasvia/ha

■ Pysyvien nurmien ja laitumien hoitovaatimus

- tarkoituksenmukaisella tavalla lannoitus ja laidunnus
- lannoitus: sallittu, kun sato korjataan (ympäristökorvaus> tiukemmat raja-arvot)
- laidunnus: **muutos 2017 pääosin kasvipeitteisyys säilyttävä, vähäinen maaperän eroosio sallittu** (lievennetty> aiemmin sanamuotona ei saa aiheutua eroosiota, maanpinnan säilyttävä kasvipeitteisenä)
- niiton ajankohdassa huomioi luonnonvaraiset linnut ja nisäkkäät
- tarvittaessa kasvuston voi uusia muokkaamalla ja kylvämällä heinä- ja nurmirehukasvien siemenillä 30.6 mennessä

HUOM! Poikk. sääolot estävät kylvön/istutuksen 30.6.mennessä> kylvö/istutus heti olosuhteiden salliessa

HUOM! Natura-alueen pysyvät nurmet/viherryttämistuki>omat vaatimukset

Vuonna 2016 tullut muutos VN asetus 117/2016 ,voimaantulo 9.2.2016

6/7

Poikkeamismahdollisuus viimeiseen kylvöpäivään > ei automaattisesti joka vuosi!

- Jos poikkeukselliset sääolosuhteet estävät kylvämisen viimeistään 30.6., kylvö on tehtävä heti olosuhteiden salliessa
  - poikkeuksellinen sääolosuhde tilanne, jossa pitkään jatkuneiden sateiden ja vähäisen haihdunnan vuoksi pellon märkyys on estänyt kylvämisen (ei kuntaan ilmoitusta)
- Käytä apuna virallisia säätilastoja tai ota valokuvia lohkon tilanteesta, jotta voit tarvittaessa osoittaa valvontatilanteesta, että kyseessä on ollut märkyystä johtuva poikkeuksellinen sääolosuhde
- Poikkeaminen viimeisestä kylvöpäivästä 30.6. koskee viljeltyä maatalousmaata, hoidettua viljelemätöntä peltoa eli kesantoja ja pysyviä nurmia

■ **Maisemapiirteiden säilyttäminen- Muutos 2017** – suojellut puut, puuryhmät, luonnonmuistomerkit

■ Puuryhmät ja yksittäiset puut, jotka on suojeltu luonnonsuojelulain (1096/1996) 29 §:n 1 momentin 9 kohdan tai luonnonsuojelusta annetun Ahvenanmaan maakunta-asetuksen (Ålands författningssamling 1998:113) 5 §:n 8 kohdan perusteella, on säilytettävä, jos ne kasvavat maatalousmaalla olevan peruslohkon sisällä, peruslohkon pientareella tai toisiinsa rajoittuvien peruslohkojen välisellä alueella enintään 0,2 hehtaarin alalla. **Puita ei saa leikata lintujen pesimäaikaan 1 päivästä toukokuuta 30 päivään kesäkuuta**. Lisäksi luonnonsuojelulain 23 §:ssä tai luonnonsuojelusta annetun Ahvenanmaan maakuntalain (Ålands författningssamling 1998:82) 6 §:ssä tarkoitetut enintään 0,2 hehtaarin suuruiset luonnonmuistomerkit on säilytettävä, jos ne ovat peruslohkon sisällä, peruslohkon pientareella tai toisiinsa rajoittuvien peruslohkojen välisellä alueella.

(aiemmin ei tarkkaa päivämäärää ilmoitettu)

■ **Kasteluveden ottaminen** – noudata lupaehtoja, jos lupa tarvitaan

■ **Pohjaveden suojele** – huomioi kaikessa toiminnassa ja maatalousmaalla, myös alueilla, jotka ei pohjavesialueella

- vuotavat kasvinsuojeluainesäiliöt, öljysäiliöt, jäteöljykanisterit/-tynnyrit, hylätyt ajoneuvot ja muut laitteet, joista voi aiheutua suoraa tai epäsuoraa päästöjä pohjaveteen
- kasvinsuojeluaineiden varastointi, säiliöiden täyttö, ruiskujen pesu

Muutos 2017 : Lakisääteiset hoitovaatimukset; ympäristö

- **luonto-lintudirektiivi** (VN asetus 7/2015, **muut. 108/2017**)

1/3

- Täsmennys lintujen ja luonnon suojelemiseen: Lakisääteiset hoitovaatimukset koskevat jatkossa myös **kansallispuistoissa, luonnonpuistoissa ja muilla valtion omistamilla luonnonsuojelualueilla sijaitsevia yksityisiä maatalousmaita** > valtion maita on vuokrattu yksityiskäyttöön
- EU:n luonto-lintudirektiivi, kansallinen toimeenpano luonnonsuojelulailla (1096/1996)
  - luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen ja ylläpitäminen
  - keskeisten luonnonarvojen, luonnonvaraisten kasvien ja eläinten sekä luontotyyppien huomiointi> erityisesti uhanalaiset lajit huomioon
  - Natura 2000-alueet (luontotyytit, eläin- ja kasvilajit, lintulajit)> luontodirektiivin liitteet I ja II)
  - Älä heikennä lajeja tai luontotyyppijä Natura-alueella> koskee kaiken tyyppistä toimintaa> Ely-keskuksen ympäristöyksikköön tehtävä ilmoitus 30 vrk ennen toimenpiteitä, jotka saattavat merkittävästi heikentää luonnonarvoja, esim. pellon raivaus
  - luonnonsuojeluohjelmaan kuuluvat alueet, luonnonsuojelualueet

Lakisääteiset hoitovaatimukset; ympäristö

2/3

- **Nitraattiasetus** – VN asetus 1250/2014, muut. 1261/2015 - lannan käyttöön ja varastointiin liittyvät vaatimukset
- Astunut voimaan 1.4.2015
- Asetuksen tavoitteena on ehkäistä ja vähentää lannan sekä lannoitevalmisteiden käytöstä, varastoinnista ja käsittelystä sekä eläintuotannosta aiheutuvia päästöjä pintavesiin, pohjavesiin, maaperään ja ilmaan
- YM:n sivuilla kysymyksiä ja vastauksia osio, jossa on avattu nitraattiasetuksen asiakohtia

http://www.ym.fi/download/Kysymyksiä_ja_vastauksia_nitraattiasetukseen_liittyen/a02c3772-30c2-45a6-a3ee-50f5bf16a0ad/110301

Nitraattiasetus

3/3

■ Lantala/rakenteelliset vaatimukset

- tilavuus väh.12 kk:n lantamäärälle> voidaan huomioida laidunaika (naudoilla enint. 4 kk, eläimet yöt sisällä> voi huomioida enint. puolet laidunajasta), yhteiset lantalat, pihattojen kuivikepohjat
- vesitiiviit rakenteet, 1.1.2016 alk. kuormaaminen kovapohjaisella alustalla ja pysyvät ruokintapaikat katettuja sekä tiivispohjaisia, kompostointi tiivispohjainen alusta
- jos varastoitavaa kuivalantaa enint. 25 m³/v> tiivis siirtolava tai vastaava alusta, joka katoksessa tai peitetty
- kuivalannan varastointi poikkeustilanteessa aumassa (työtekninen tai hygieeninen syy)> ilmoitus ympäristönsuojeluviranom. tehtävä 14 vrk ennen varastoinnin aloittamista, muotoiluvaatimus, tiivis peittäminen, levitys 1 v kuluessa, ei pohjavesi/tulvanal. alueelle

■ Lannoitteiden käyttö – levityskieltoaika 1.11.-31.3.

Huom! poikk. sääolot, pitkään jatkunut runsas sade, vähäinen haihdunta; pellon märkyys estää levityksen syksyllä > mahdollista marraskuussa levittää> ilmoitus ympäristönsuojeluviranom. tehtävä lokakuun loppuun mennessä

■ Lannan ravinnepitoisuuden määrittäminen, lanta-analyysi 5 v välein

- oltava, kun tilalla syntyy ja/tai käytetään lantaa lannoitteena pellolla yli 25 m³/v

■ Kokonaistyyppi enint. 170 kg/ha/v, liukoinen typpi, jos yli 150 kg/ha/v> jako kahteen erään ja syksylevitys enint. 35 kg/ha

Muutoksia 2017 : Lakisäätteiset hoitovaatimukset; kansanterveys, 1/5 eläinten ja kasvien terveys (VN asetus 7/2015, **muut. 108/2017 liite 1 ja 2**)

■ **Elintarvikkeet** : liittyy MMM:n alkutuotannon elintarvikehygieniasta antaman asetuksen (1368/2011) muutokseen (**84/2017, voimaantulo 6.2.2017**), jotka liittyvät täydentäviin ehtoihin

- turvalliset elintarvikkeet
- elintarvikehygieniä säädökset koskevat tiloja, jotka viljelevät kasveja käytettäväksi elintarvikkeina tai elintarvikkeiden valmistukseen
- alkutuotantopaikasta tehtävä ilmoitus kunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle

■ **Muutokset, jotka koskevat sekä eläin- että kasvitiloja**

➤ vesitutkimustodistukset: säilytä uusien kolmen vuoden sisällä tehdyn tutkimuksen todistus

➤ kaikki vaadittu kirjanpito on pyydettäessä esitettävä valvontaviranomaiselle

- voi säilyttää muuallakin kuin alkutuotantopaikalla
- myös sähköiset tallenteet ovat kirjanpitoa
- myös jälkikäteen toimitettavissa, halutessaan sähköisesti (tallenne, kuva tms)

■ Vesitutkimusvaatimus

- Sellaisenaan syötävien osien suoraan kasteluun tai pesemiseen/jäähdyttämiseen käytettävä vesi on tutkittava (marjat, salaattit, yrtit, pinaatit, kaalit, kesäporkkanat)
- Jos oman kaivon vettä käytetään maitotilalla pesuun ja munantuotantotiloilla munatuotteiden raaka-aineeksi toimitettavien munien puhdistukseen> on tutkimus teetettävä
- Ei tarvitse tehdä tutkimusta, jos tila myy vain suoraan kuluttajalle ja/tai toimittaa vain paikalliseen vähittäismyyntiin (**muutos 2017 kg – määrät nousseet**)
  - lehtivihannekset enint. 50000 kg/v
  - muita kasveista saatavia elintarvikkeita ja sieniä enint. 100000 kg/v
  - ituja enint. 5000 kg/v

> jos em. myyntimäärät ylittyvät tai tuotteita toimitetaan myös tukkumyyntiin tai jatkojalostajille, tutkimus on teetettävä
- Ei tarvitse tehdä tutkimusta, jos pesussa tai kastelussa käytettävä vesi talousvettä toimittavan laitoksen vettä (vesilaitos, vesiosuuskunta)

■ **Elintarvikehygienia-** maidontuotantotilojen muutokset 2017

Asetusmuutos> paremmin huomioon erilaiset tekniset ja rakenteelliset ratkaisut

➤ Poistuneet vaatimukset:

- maituhuone on erotettava eläintenpitotiloista kahdella ovella tai yhdellä ovella niin, että ilmavirta on maituhuoneesta eläintenpitotiloihin
- maituhuonetta saa käyttää vain maidon ja lypsyvälineiden käsittelyyn liittyvään toimintaan

➤ Korvaavat vaatimukset:

- maidon jäähdytys- ja säilytysolosuhteet eivät saa heikentää maidon elintarvikeeturvallisuutta
- maidon säilytys- tai jäähdytystiloissa ei ole toimintoja, jotka heikentävät maidon elintarvikeeturvallisuutta

Huomioi, että Eu-lainsäädännössä vaatimus maidon säilytystilojen erottamisesta riittävällä tavalla tiloista, joissa eläimiä pidetään. Suora yhteys eläintiloihin> riski maidon hygienialle!> huomioitava toiminnassa ja noudatettava huolellisuutta tilojen ja laitteiden puhtaanapidossa.

■ **Elintarvikehygienia-** maidontuotantotilojen muutokset 2017

➤ Automaattilypsytilojen vaatimus lypsylaitteiston puhdistumisen seurannan kirjanpidosta poistui

➤ Vaatimus vedinkastoaineiden käytöstä vain välittömästi lypsyn jälkeen poistui kokonaan - käyttö ei saa kuitenkaan aiheuttaa jäämiä maitoon

■ **Rehuvaatimukset** - ei uutta vaatimuksissa/valvonnassa - jäljitettävyys

➤ Rehulainsäädännön vaatimukset koskevat kaikkia rehualan alkutuotannon toimijoita eli kasveja rehuksi viljeleviä, rehuja sekoittavia ja tuotantoeläimiä ruokkivia tiloja. Täydentävien ehtojen valvontakohteet koskien rehuja:

■ eläinvalkuaisen käyttö

■ kullekin eläinlajille soveltuvan eläinvalkuaista sisältävän rehun käytön varmistaminen

■ rehukirjanpito

■ jätteet, vaaralliset aineet, kasvinsuojeluaineet, biosidit, siemenet, lannoitteet ja lääkerehut on varastoitu ja käsitelty asianmukaisesti rehuista ja eläinten pitopaikoista erillään (koskee myös elintarvikkeita)

■ kasvinsuojeluaineiden ja biosidien käytöstä on kirjanpito (koskee myös elintarvikkeita)

■ rehut on hankittu rekisteröidyltä tai hyväksytyltä rehualan toimijalta > F-lomake/Evira rehualan toimijaksi rekisteröidyttävä > rehua tuottavan (rehuvilja, säilörehu), sekoittavan, valmistavan, elintarviketuotantoeläimiä ruokkivan toimijan

Rehukirjanpito <https://www.evira.fi/elaimet/rehut/rehualan-toiminta/viljelijat-ja-kotielaintuottajat/kirjanpito--ja-muut-vaatimukset-rehujen-alkutuotannossa/> 5/5

- Kirjanpito on perusedellytys rehujen jäljitettävyydelle ja se koskee kaikkia rehun tuottajia ja kotieläintuottajia. Kirjanpitovaatimus koskee myös lääkerehuja sekä lisäaineita ja esiseoksia, esimerkiksi säilörehun säilöntäaineita. Poikkeuksena kirjanpitovaatimusta ei ole, jos rehu käytetään tilan omien eläinten ruokintaan ja näistä eläimistä saadut elintarvikkeet käytetään yksinomaan omalla tilalla.
- Tuottajan tulee pitää kirjaa seuraavista tiedoista:
  - A.** Tilalle hankitusta rehusta rehun myyjän/toimittajan nimi ja osoite, tuotteen nimi (esimerkiksi rypsirouhe), toimituspäivä, määrä ja eläinryhmä, jolle rehu on syötetty. Lisäksi rehukirjanpitoon kirjataan rehuvaraston tunniste, johon kyseinen rehu on toimitettu
  - B.** Tilalta luovutetusta rehusta rehun ostajan/vastaanottajan nimi ja osoite, tuotteen nimi (esimerkiksi kuivaheinä), toimituspäivä ja määrä
  - C.** Tilalla tuotetuista rehuista kullekin eläinryhmälle syötetyn rehun nimi, määrä sekä rehuvaraston tunniste, johon kyseinen rehu on toimitettu
  - D.** Rehun käytön lopettamisaika mikäli rehun käyttöön liittyy lääkkeen tai lisäaineen takia varoaika
  - E.** Rehuista otettujen näytteiden tulokset
  - F.** Kasvinsuojeluaineiden käyttö
  - G.** Desinfiointiaineiden ja tuhoeläinmyrkkujen (biosideja), käyttö rehuvarastoissa tai ruokinta-astioiden ja rehujen kuljetus-, siirto- tai punnitusvälineiden käsittelyssä

Lakisääteiset hoitovaatimukset; kansanterveys, eläinten ja kasvien terveys 1/4

■ Eläinten merkintä ja rekisteröinti (ID)

- rekisteröityminen ko. eläinlajin pitäjäksi
- ajantasaiset rekisteritiedot
- pitopaikkakohtaisen eläinluettelon ajantasaisuus
- eläinten merkitseminen
- eläinten läsnäolo pitopaikassa/tilalla

Uutta 2017

- Human error, inhimillinen erehdys ilmoitusviiveissä rekisteriin
- naudat, lampaat ja vuohet: merkitseminen- puutteellisesti merkitty eläin, korvausmerkki tilalla, ei kiinnitetty > lieviä puutteita (aiemmin vakava puute)
- naudat: punainen tilapäismerkki – käyttömahdollisuuden laajennus; ryhmäkarsinassa kasvatettujen sonnien lisäksi tarvittaessa käyttö myös muilla naudoilla

Ilmoitusviiveet rekisteriin (mukana vuodesta 2013)

2/4

■ Ilmoitusviiveiden osalta täydentävien ehtojen seuraamus

- huomioidaan myöhässä tehtyjen ilmoitusten suhdetta kaikkiin kalenterivuoden alusta tehtyihin ilmoituksiin sekä ilmoitusviiveiden pituudet

-lähtökohtana pidettävä 3 % seuraamus: vähintään 20 % mutta enintään 40 % ilmoituksista on ollut myöhässä

-5 % seuraamus: ilmoituksista myöhässä 40 % tai enemmän

-1 % seuraamus: ilmoituksista myöhässä yli 10 %, mutta alle 20 %

Varhaisen varoituksen järjestelmää on sovellettu vuodesta 2016 alkaen tapauksissa, kun ilmoitusviiveitä on 1 - 10 % kaikista tehdyistä ilmoituksista

➤ Havaintovuoteen seuraamus 0 %, annetaan määräaika laiminlyönnin korjaamiselle> jos myöhemmässä kolmen kalenterivuoden aikana tehdyssä tarkastuksessa havainto, ettei laiminlyöntiä korjattu> seuraamus alkuperäiseen havaintovuoteen väh. 1 % ja uudelleen havaintovuoteen väh. 3 % (toistuva laiminlyönti)

Seuraamusehdotusta ei kuitenkaan anneta, jos vain yksi tilan kalenterivuoden alusta tehdyistä ilmoituksista on ollut myöhässä, vaikka seuraamusraja tällöin ylittyisikin.

Varhainen varoitus – linjaus kaikissa täydentävien ehtojen valvonnoissa vuodelle 2017 – jos varhainen varoitus on annettu vuonna (N), sitä ei voi antaa uudelleen seuraavina kahtena vuonna (N+2) samasta vähäisestä laiminlyönnistä (eikä myöskään toistamiseen vuonna N)

”Human Error” uutta vuonna 2017

3/4

- **Ilmoitusviiveiden arvioinnissa; täydentävät ehdot**

- **Ongelma:**

- Pieniin rikkeisiin voidaan soveltaa ”varhaista varoitusta”

- >sen käyttö aiheuttaa tilalle kuitenkin kolmen vuoden seuraamusuhan, jonka aikana uudelleen havaittu sama rike aiheuttaa seuraamuksen sekä alkuperäiseen havaintovuoteen että kyseiseen valvontavuoteen

- > **kohtuuttomia seuraamuksia mm.**

- ilmoitusviiveistä**

- **Ratkaisu:** ”Human error” =inhimillinen erehdys

Human error

-naudat, lampaat, vuohet-

4/4

- Ainut käyttökohde tällä hetkellä eläinten merkinnän ja rekisteröinnin ilmoitusviiveet !

Voidaan soveltaa pieniin rikkeisiin

- Joita ei voi korjata, jotka ovat laajuudeltaan, vakavuudeltaan ja kestoltaan vähäisiä
- Voidaan käyttää samalla tilalla useina vuosina peräkkäin
- Valvonnan tulos = kunnossa
- Käyttö kuitenkin **dokumentoitava ! (Ely eläinvalvojat)**
- Kriteerejä arvioinnissa: tilan kokonaisvaltainen arviointi, miten tila yleisesti ottaen tekee eläinilmoitukset (ilmoitusviiveiden kpl-määrät, enimmäiskestot), erityinen tilanne (mm. sairastuminen, tekninen ongelma)
  - > mikäli tilalla on valvontahetkellä ollut havaittavissa vakavia puutteita eläinten- tai tilanpidossa, inhimillisen erehdyksen huomioon ottaminen ei ole mahdollista

Lakisääteiset hoitovaatimukset; kansanterveys, eläinten ja kasvien terveys 1/1

- **Kasvinsuojeluaineet – Tukes** www.tukes.fi
- Suomessa hyväksytyt kasvinsuojeluaineet
- Varastointi ja käyttö myyntipäällyksen mukaisesti
  - > lukitussa tilassa säilytettävät , P405 hakusanaksi kasvinsuojeluinerekisterissä> tuo listauksen aineista
- Käytön kirjaaminen

(Ruiskuntestaus, koulutus)

Lakisääteiset hoitovaatimukset; **eläinten hyvinvointi**

1/7

- Vuodesta 2016 täydentävien ehtojen eläinten hyvinvointia koskevat vaatimukset kattaa kaikki maataloustoiminnassa pidettävät tuotantoeläimet
- **Maataloustoiminnalla** tarkoitetaan maataloustuotteiden tuottamista, kasvatusta tai viljelyä; sadonkorjuu, lypsäminen sekä tuotantoeläinten kasvatusta ja pito maataloustarkoituksiin mukaan luettuna
- Täydentävien ehtojen vaatimukset ovat jo voimassa olevaa lainsäädäntöä > ei uusia vaatimuksia tuotantoeläinten pidolle

Vaatimukset eivät koske

2/7

- Seura- ja harrastuseläimet, joita ei käytetä maataloustoimintaan
  - Urheilutarkoitus, esim. ravitallit
  - Yksittäiset harrastehevoseet tai 1-2 hevosen varsottaminen
  - Lemmikit
  - **Poikkeus:** Alkuperäisrotujen kasvattamissopimuksen piiriin kuuluvat eläimet
- Hevospassissa teurastuskielto
- Metsätaloustyössä käytettävät hevoset
- Kotitarvekäyttö: muutama oman perheen tarpeisiin pidettävä kana, yksittäiset lampaat
- Kotieläinpihojen eläimet, pääsääntöisesti vaatimuksien ulkopuolella, mutta jos esim. toimitetaan munia pakkaamoon, tuotteita elintarvikkeiksi> kuuluu valvoa

Täydentävät ehdot - eläinten hyvinvointi

3/7

- peurat, hevoset, biisonit, naudat, siat, strutsit, ankat, hanhet, kanat, kalkkunat, broilerit, lampaat, vuohet, turkiseläimet
- muut tuotantoeläimet (maataloustarkoitus)

- **Kaikkia tuotantoeläimiä koskevia vaatimuksia**
  - Yksittäisten vaatimusten ryhmittely**
    - Pitopaikan yleiset vaatimukset
    - Tilavaatimukset
    - Eläinsuojan olosuhteet
    - Hyvinvoinnista huolehtiminen
    - Ruokinta ja juotto

- **Eläinlajikohtaisia vaatimuksia**
<https://www.evira.fi/yhteiset/taydentavat-ehdot/elainten-hyvinvoinnin-vaatimuslistat/>

Täydentävien ehtojen eläinten hyvinvoinnin vaatimuslistat

4/7

- [Kalkkunat](#), täydentävien ehtojen vaatimukset 2017
- [Broileri](#), täydentävien ehtojen vaatimukset 2017
- [Hevonen](#), täydentävien ehtojen vaatimukset 2017
- [Lammas](#), täydentävien ehtojen vaatimukset 2017
- [Munivat kanat](#), täydentävien ehtojen vaatimukset 2017
- [Nauta yli 6 kk](#), täydentävien ehtojen vaatimukset 2017
- [Sika](#), täydentävien ehtojen vaatimukset 2017
- [Vasikka](#), täydentävien ehtojen vaatimukset 2017
- [Vuohi](#), täydentävien ehtojen vaatimukset 2017
- [Muut tuotantoeläimet](#), täydentävien ehtojen vaatimukset 2017
- [Ankat ja hanhet](#), täydentävien ehtojen vaatimukset 2017
- [Turkiseläimet](#), täydentävien ehtojen vaatimukset 2017
- [Kalkkuna](#), täydentävien ehtojen vaatimukset 2017
- [Strutsieläimet](#), täydentävien ehtojen vaatimukset 2017
- [Peurat](#), täydentävien ehtojen vaatimukset 2017
- [Biisoni](#), täydentävien ehtojen vaatimukset 2017

NAUTA YLI 6 KK

5/7

Pitopaikan yleiset vaatimukset

- Pitopaikan rakennukset ja laitteet ovat hyvässä kunnossa ja eläimille turvallisia
- Materiaalit, joiden kanssa naudat pääsevät kosketuksiin, ovat turvallisia, puhdistettavissa perusteellisesti ja desinfioitavissa
- Tilojen ja laitteiden puhtaudesta ja desinfioinnista huolehditaan riittävästi
- Eläinsuojan lattiat ovat sellaiset, että niistä ei aiheudu naudoille vahinkoa
- Nestemäiset eritteet poistuvat asianmukaisesti tai imeytyvät kuivikkeisiin

Tilavaatimukset

- Nautojen käytettävissä on asianmukainen, puhdas ja kuiva makuupaikka
- Parallel asetetut vaatimukset täyttyvät
- Naudan kytkemiseen käytetty laite tai väline on asianmukainen
- Ulkotarha on turvallinen ja pysyy sopivan kuivana
- Ulkotarhan ja laitumen aidat ovat naudoille sopivasta materiaalista, turvallisia sekä hyvässä kunnossa
- Nautoilla on ulkotarhassa ja laitumella riittävä säänsuoja
- Ulkona pidettävien eläinten eristämistä ja hoitoa varten on asianmukaiset tilat

Eläinsuojan olosuhteet

- Lämpötila on naudoille sopiva
  - Valaistus on naudoille sopiva ja riittävä eläinten asianmukaiseen tarkastamiseen ja hoitamiseen
  - Ilmanlaatu ja ilmankosteus ovat naudoille sopivat
  - Koneellisen ilmanvaihdon toimivuus tarkastetaan päivittäin
- o Laitteiston häiriön varalta on käytössä varajärjestelmä
- o Käytössä on tarvittaessa hälytysjärjestelmä, joka antaa hälytyksen laitteiston häiriötilanteessa
- o Hälytysjärjestelmän toimivuus testataan säännöllisesti

Hyvinvoinnista huolehtiminen

- Naudat tarkastetaan riittävän usein
- Naudan häntää ei pidetä jatkuvasti sidottuna
- Sairastuneista ja vahingoittuneista naudoista huolehditaan asianmukaisesti
- Lääkinnällisestä hoidosta pidetään kirjaa
- Tilalla kuolleiden nautojen lukumäärästä pidetään kirjaa

Ruokinta ja juotto

- Naudat saavat riittävästi niille sopivaa rehua
- Pihatossa on riittävästi ruokintatilaa
- Nautojen saatavilla on päivittäin riittävästi vettä
- Ruokinta- ja juottolaitteistojen toimivuus tarkastetaan päivittäin
- Ruokinta- ja juottolaitteistojen häiriöiden varalta on käytettävissä varajärjestelmä
- Rehu ja juomavesi pysyvät puhtaina
- Käytettäessä automaattista juotto- tai ruokintalaitetta, naudat totutetaan sen käyttämiseen

Eläinlajikohtaisia uusia vaatimuksia v 2017

6/7

- **Vn asetus 154/2017** sikojen suojelun asetusmuutoksesta, astunut voimaan 20.3.2017
- Uudet vaatimukset:
  - toisilleen tuntemattomien sikojen yhdistäminen samaan ryhmään on pyrittävä tekemään sikojen ollessa mahdollisimman nuoria ennen niiden vieroittamista tai korkeintaan viikko sen jälkeen (14 §)
  - tiineet emakot ja ensikot on tarvittaessa lääkittävä ulko- ja sisäloisia vastaan (16 §)

Muuttuvat vaatimukset:

- ryhmissä pidettävien sikojen (vieroitetut porsaas, lihasiat, kasvatussiat) esteetön lattiapinta-ala > vähimmäispinta-alavaatimus painoon perustuen kg > m³/eläin – lievennetään (asetuksen liite kohta 2)
  - > siirtymäaikamuutos (19 §) vaatimus täytettävä 1.1.2025

(myös muita siirtymäaikoja asetuksessa)

Lisätietoja, linkkejä

■ Eviran täydentävät ehdot

><https://www.evira.fi/yhteiset/taydentavat-ehdot/>

■ Eläinten hyvinvointi

> ><https://www.evira.fi/yhteiset/taydentavat-ehdot/elainten-hyvinvoinnin-vaatimuslistat/>

■ Rehut ja rehualan toimijat

><https://www.evira.fi/elaimet/rehut/>

■ Elintarvikkeet

><https://www.evira.fi/elintarvikkeet/alkutuotanto/>

■ Eläinsuojelu ja eläinten pito

><https://www.evira.fi/elaimet/elainsuojelu-ja-elainten-pito/>

■ Eläinten terveys ja eläintaudit

><https://www.evira.fi/elaimet/elainten-terveys-ja-elaintaudit/>

■ Täydentävien ehtojen opas ja muistilista

><http://www.mavi.fi/fi/oppaat-ja-lomakkeet/viljelijä/Sivut/Taydentavien-ehdojen-oppaat.aspx>

Laiminlyönnit v. 2016 (30.3.2017 tilanteen mukaisena, laiminlyönnejä yhteensä 139 kpl, tiloja 115 kpl) 1/2

- Hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten noudattaminen 58 kpl
- Nitraattiasetuksen noudattaminen 28 kpl
- Rehu- ja elintarvikehygieniasäädösten noudattaminen 1 kpl
- Eläimistä saatavien elintarvikkeiden tuotantohygienia 8 kpl
- Hyvinvointi naudat yli 6 kk 8 kpl
- Hyvinvointi vasikat (nauta alle 6 kk) 2 kpl
- Hyvinvointi siat 5 kpl
- Hyvinvointi munivat kanat 2 kpl
- Hyvinvointi lampaat 2 kpl
- Hyvinvointi turkiseläimet 1 kpl
- Eläinten tunnistus ja rekisteröinti (ID) 24 kpl

Laiminlyönnit 2016

2/2

- Hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset 58 kpl
  - > piennarpuute 42 kpl
  - > viljeltyä peltoa ja pysyvien kasvien alaa on viljelty hyvän maatalouskäytännön mukaisesti (kasvinsuojelu) 6 kpl
  - > hukkakauraa on torjuttu hukkakauralain edellyttämällä tavalla 9 kpl
- Nitraattiasetuksen noudattaminen 28 kpl
  - > lanta-analyysi 17 kpl
  - > lannoitteita on käytetty asetuksen 1250/2014 10 ja 11 § mukaisesti 6 kpl
- Eläimistä saatavien elintarvikkeiden tuotantohygienia 8 kpl
  - > maitohuone on suojattu tuhoeläimiltä 5 kpl
- Eläinten tunnistus ja rekisteröinti (ID) 24 kpl (13 kpl:lla ilmoitusviiveitä)
- Eläinten hyvinvointi naudat yli 6 kk 8 kpl
  - > nautojen käytettävissä asianmukainen, puhdas ja kuiva makuupaikka 3 kpl
  - > tilojen ja laitteiden puhtaudesta ja desinfioinnista huolehditaan riittävästi 2 kpl